

#BREXIT TEĎ, #CZECHOUT POZDĚJI!

Evropská unie je tradičním tématem Laissez Faire po celých 19 let, kdy časopis vychází. K příležitosti referenda o vystoupení Velké Británie z EU přinášíme speciální číslo právě o EU se zaměřením na Brexit.

© JEGAS RA – stock.adobe.com

DANIEL HANNAN // // // // // **MOJMÍR HAMPL** // // // // // **MARTIN PÁNEK** // // // // // **KRISTIAN NIEMIETZ** //

JAK BY BREXIT VYPADAL V PRAXI

Život mimo Evropskou unii by pro nás mohl být vážně dobrý. „A jaká je vaše alternativa?“ dožadují se eurooptimisté. „Chcete z Británie udělat nové Norsko? Nebo snad nové Švýcarsko? Chcete vyrábět kukaččí hodiny? Vážně?“ Alternativou k tomu, aby vás zavalily trosky budovy otřásající se v základech, je samozřejmě rychle vypadnout.

STR. 2

BRITÁNIE NA STRANĚ DOBRA

Zásadní zatěžkávací zkouška pro Evropskou unii teprve přijde. Ve světle krize uprchlické a jen dočasně uhašené krize řecké to může působit jako nepřijatelné přehánění. Jenže rýsující se vystoupení Spojeného království z EU by poškodilo celou Unii. Jako by nestačil fakt, že euro i schengenský prostor se ukazují jako projekty, jež nejsou připraveny na špatné časy...

STR. 3

JAK EVROPSKÁ UNIE POMÁHÁ AFRICE K CHUDOBI

Odstranění světové chudoby je podle OSN jedním z rozvojových cílů tisíciletí (United Nations, 2015 [2000]). Evropská unie má vlastní Strategii pro Afriku (Evropská komise, 2005), ve které mj. říká: „Ve snaze účinně snížit chudobu bude EU v Africe podporovat rychlý a diverzifikovaný hospodářský růst.“

STR. 4

CHCI BREXIT, ALE NEJSEM Z NĚHO NADŠENÝ

Jestli se 23. června Velká Británie rozhodne opustit Evropskou unii, šampaňské otvírat nebudu – sám o sobě totiž Brexit nevyřeší ani jeden z jejich ekonomických nebo sociálních problémů. Pokud by se povedl, sice by otevřel řadu legislativních příležitostí, ale rozhodně není jisté a vlastně ani moc pravděpodobné, ...

STR. 7

JAK BY BREXIT VYPADAL V PRAXI

Život mimo Evropskou unii by pro nás mohl být vážně dobrý.

„A jaká je vaše alternativa?“ dožadují se eurooptimisté. „Chcete z Británie udělat nové Norsko? Nebo snad nové Švýcarsko? Chcete vyrábět kukaččí hodiny? Vážně?“

Alternativou k tomu, aby vás zavalily trosky budovy otřásající se v základech, je samozřejmě rychle vypadnout. Přestože je setrvání v Evropské unii rizikovější než její opuštění – vždyť vidíme, jak je Velká Británie zatahována do prohlubující se krize eurozóny i krize migrační – odpor ke změnám je zasetý hluboko v našem genetickém kódu.

A podle něj se samozřejmě rozhodujeme i ve volbách a referendech. Eurofilové navíc moc dobře vědí, že většina referend se přiklání ke statu quo, a proto je jejich kampaň postavená okolo vyvolávání strachu z jiných cest, který je nám tolik vlastní.

A jaká je tedy alternativa? Inu, všechny možnosti obsahují tu zbývající část evropské zóny volného obchodu, která sahá od neunijního Islandu po neunijní Turecko. V Bruselu nikdo netvrdí, že by Británie spolu s EU opustila i tento trh – a v rámci férovosti je nutno dodat, že to netvrdí ani odpůrci Brexitu. Ti místo toho mluví o „závislosti pracovních míst na našem obchodním styku s Unii“, přičemž doufají, že si to alespoň někdo vyloží jako „pracovní místa závisí na našem členství v Unii“. Takže když může každý neunijní prostor od ostrova Man po Černou horu se zbytkem Evropy svobodně obchodovat, který model bychom měli následovat? Národy nejmikrostátů a ani nenesou komunistickou minulost, jsou Island, Norsko a Švýcarsko. A všechny preferují svoji současnou situaci před naší: 60 % Islandčanů, 79 % Norů a 82 % Švýcarů členství v EU nechce. A kdo jim to

může mít za zlé? Vždyť Norsko a Švýcarsko patří mezi nejbohatší státy na celé Zemi.

Norské království je členem Evropského hospodářského prostoru (EHP), Švýcarsko patří do EFTA. EHP vznikl v roce 1992 jako čekárna na přijetí do Evropské unie, přičemž obsahuje přechodné mechanismy pro adopci unijní legislativy – to je ta „faxová demokracie“ o které eurofilové s oblibou mluví.

//////////////////////////////////////
60 % Islandčanů, 79 % Norů a 82 % Švýcarů členství v EU nechce.

Nad tou archaickou metaforou se nepozastavujte: eurofilové jsou v srdci nostalgici. Často se také tvrdí, že třeba Norsko nemá hlasovací právo při schvalování evropských regulací, které pak stejně musí vymáhat. Ale to je spíš teoretický než praktický problém. V letech 2000 až 2013 Unie podle sekretariátu EFTA vygenerovala 52 183 právních nařízení, ze kterých Norsko přijalo celkem 4 724, což je devět procent. A když se na to stejné ptali poslanci Islandu, vyšlo číslo hodně podobné: 6 326 z 62 809 právních aktů od ledna 1994 do prosince 2014. A eurofilové, než aby použili oficiální statistiky, svá tvrzení stále podkládají krátkou poznámkou, kterou utrousil jeden eurofanatický norský ministr. Když mezi řeči pronesl cosi o „třech čtvrtinách zákonů“, které údajně pochází z Bruselu, s klidem to přeložili jako „75 procent“. Jakmile totiž přidáte procenta, zní to dostatečně oficiálně.

A co se týče Švýcarska, tam je situace ještě jednodušší: ten podíl je nula. Švýcarsko samozřejmě občas regulace od EU kvůli úsporám z rozsahu přejímá, ale mnohem častěji se totožnou

úpravou legislativy snaží sladit s pravidly globálními. A i když musí švýcarští exportéři při vývozu do EU unijní standardy dodržovat (stejně jako by v Japonsku dodržovali standardy japonské), na domácím trhu se tyto normy zpravidla nevymáhají. To je v příkrém kontrastu s Británií, která 100 procent evropských regulací aplikuje na 100 procent své ekonomiky.

Švýcarsko také není zcela zatažené do jednotného evropského trhu služeb. To samozřejmě neznamená, že ve Frankfurtu nenajdete pobočky švýcarských bank – mluvíím především o tom, že na švýcarské finanční instituce se nevztahuje stejný regulační rámec jako na ty ze zemí Unie. Pokud v jejím prostoru chtějí obchodovat, musí se sice evropským pravidlům podřídit, na druhou stranu se ale Curych nemusí bát nákladných a často doslova zlomyslných regulací, které sužují Londýn. Švýcarští bankéři nemusí řešit věci, jako je směrnice o správcích alternativních investičních fondů, ad hoc omezování burzovních operací, zastropování bonusů nebo daň z finančních transakcí.

A mimochodem, mám tu jednu přílehu statistiku. 64 procent švýcarského exportu míří do EU, kdežto Británie do ní prodává jen 45 procent svého vývozu. Eurofilové rádi říkají, že „zhruba polovina“ našeho exportu končí v EU, jenže je to číslo, které klesá – od roku 2006 se snížilo o deset procent. Jak moc se ještě musí zmenšit, než se vzdáme snahy slučovat naše politické instituce? Abych to shrnul: Norsko má v současnosti výhodnější vztahy s Evropskou unií než Británie. Švýcarsko je má dokonce ještě lepší. Ale pokud by 65milionová Británie z EU vystoupila, měla by ji oproti švýcarským osmi milionům a norským pěti čekat situace ještě příznivější.

V protikladu k svázané EU totiž stojí volný obchod a mezivládní

spolupráce. Po odchodu z Unie bychom znovuzískali parlamentní suverenitu a spolu s ní právo uzavírat bilaterální obchodní dohody s neunijními zeměmi – jako to dělá Norsko nebo Švýcarsko. To je velmi důležitá výhoda ve světě, kde populace všech kontinentů kromě Evropy a Antarktidy roste. A samozřejmě bychom taky zůstali mimo Schengenský prostor.

//////////////////////////////////////
Norsko má v současnosti výhodnější vztahy s Evropskou unií než Británie. Švýcarsko je má dokonce ještě lepší.

Pak je tu otázka, jestli bychom při uzavření samostatné dohody s EU museli platit členský poplatek. Profesor Herman Matthijs z bruselské Vrije Universiteit dal jako jediný dohromady studii srovnávající konkrétní státy. Podle ní tvoří odvody Islandu 50 eur na hlavu, Švýcarsko platí 68 a Norsko 107 – přičemž disproporce je způsobená hlavně tím, že Norové se na řadě výzkumných a charitativních projektů EU vysloveně chtějí podílet. Island se rozhodl opačně, a přestože má sjednanou totožnou dohodu jako Norsko, účastní se menšího počtu společných aktivit a platí tak méně. Současný roční podíl Spojeného království činí podle stejné metodologie 229 eur na jednoho obyvatele. Možná namítnete: proč by ale ostatní členské státy Unie na takovou dohodu s Británií vůbec přistoupily? Odpověď je nasnadě – protože je to v zájmu všech. Ve vztahu s EU operuje Velká Británie se strukturálním deficitem, který jen částečně vyvažuje její zisk z obchodu se zbytkem světa. Kdybychom Unii opustili, ze dne na den bychom

se stali jejím největším exportním trhem. A představa, že by jeden z břehů kanálu La Manche měl zájem vzájemné obchodní vztahy poškodit, je absurdní. Mimoto je kvůli pravidlům WTO dost těžké postavit obchodní bariéru tam, kde žádná předtím nebyla.

Mnozí eurofederalisté aktivně bojují za to, aby si Británie v případě odchodu alespoň zachovala ekonomickou vazbu na Unii. Říkají tomu různě – Jacques Delors „privilegované partnerství“ a Guy Verhofstadt „přidružené členství“.

To by ale znamenalo, že zatímco Británie by spolu s nějakými 20 evropskými státy a regiony hrála druhé housle, mohli by federalisté nerušeně pokračovat

© Gage Skidmore

v uskutečňování myšlenky evropské armády nebo společného daňového systému. Británie by tak sice byla součástí jednotného trhu, ale už ne jednotné vlády.

„Islandu se mimo Evropskou unii daří mnohem líp,“ říká jeho premiér Sigmundur Davíð Gunnlaugsson. „Nezaměstnanost je minimální, kupní síla nikdy nebyla větší

a máme kontrolu nad svým právním systémem, měnou i přírodními zdroji.“ Na Islandu žije 300 000 lidí, kdežto Británie je pátá největší světová ekonomika, čtvrtá vojenská velmoc, vůdčí osobnost G7 a drží jedno z pěti stálých křesel v Radě bezpečnosti OSN. Myslím, že bychom to taky zvládli.

Daniel Hannan

Autor je europoslancem za britskou Konzervativní stranu. Je autorem několika knih, mezi jinými „Inventing Freedom“ a „Why Vote Leave“.

Přeložil Ondřej Trhoň.

POHLEDEM CENTRÁLNÍHO BANKÉŘE //////////////////////////////////////

BRITÁNIE NA STRANĚ DOBRA

Zásadní zatěžkávací zkouška pro Evropskou unii teprve přijde. Ve světle krize uprchlické a jen dočasně uhašené krize řecké to může působit jako nepřijatelné přehánění. Jenže rýsuující se vystoupení Spojeného království z EU by poškodilo celou Unii.

Jako by nestačil fakt, že euro i schengenský prostor se ukazují jako projekty, jež nejsou připraveny na špatné časy a přiměřeně fungují jen v těch dobrých.

////////////////////////////////////

Vystoupení Spojeného království z EU by poškodilo celou Unii.

Přesto jsem přesvědčen, že mnohem zásadnější je pro Evropu a Evropskou unii téma blížícího se britského referenda o budoucím členství či nečlenství Spojeného království v Evropské unii. Nejde ani tak o to, jaké vnitropolitické důsledky bude mít případné ANO či NE na samotnou ostrovní zemi. Jde více o důsledky pro kontinentální část Evropy.

Co je ve hře

Na základě vlastní praktické zkušenosti z řady technických i méně technických debat si dobře uvědomuji, jak jsou britský hlas a britská pozice často zásadní pro rozumné vyvážení pozic ostatních. Ne vždy musím souhlasit, ale vždy cítím, že Británii nelze jiným hráčem srovnatelné síly nahradit. Členství Spojeného království činí Evropskou unii dlouhodobě vyváženější a smysluplnější. Pro všechny.

Proto mě irituje, když debata o britském referendu v kontinentální Evropě sklouzává tak často od realismu k povýšenému mentorování a poučování či až k výhrůžným výzvám, aby se Británie „správně rozhodla“, nebo pocití důsledky. To je bohužel uvažování velmi kontinentální a velmi nebritské. Se skřípěním zubů tedy nakonec hodnotím kladně, že Evropská komise jako kdysi zamýšlená technokratická část celého evropského stroje sama zakládá speciální oddělení, jež se má právě jen tématem referenda zabývat, a staví do něj Brita Jonathana Faulla, ryziho veterána

a pamětníka procesu evropské integrace. Možná není taktické ani institucionálně vhodné, aby takový krok činila právě Komise. Ale alespoň tím někdo dává symbolicky najevo, že ví, co je ve hře.

Pro koho je EU?

Rozhodnutí Britů, ať chceme, nebo ne, bude totiž i rozhodnutím o nás všech ostatních, o celé integraci a o celé EU. Britové mají na své straně jednoho důležitého spojence, kterým je historie. Minimálně dvě stě let se tato nejstarší, nejodolnější a nejstabilnější demokracie v Evropě přes všechny peripetie a slepé uličky rozhoduje v klíčových dějinných okamžicích v zásadě správně. A stojí na správně straně. V případě Napoleona, Viléma II., Hitlera či Stalina to byla právě Británie, stojící systematicky – a někdy zcela osamoceně – na straně rozumu, svobody a uměřenosti proti despotismu, falešným mesiášům a agresivním megalomanům, schopným Evropu spolehlivě zničit. Dějiny ukázaly, že tento britský korektiv

slouží Evropě často jako „krabička poslední záchrany“ či poslední záchranný kruh, když už nic dalšího nefunguje.

////////////////////////////////////

Pokud Britové někdy řeknou, že Evropská unie není dost dobrá pro ně, pro koho jiného pak celý tento projekt dost dobrý bude? Z této otázky by měly mít evropské elity strach.

Takže povýšenost a vztek na Britý stranou a rozum do hrsti. Pokud Britové někdy řeknou, že Evropská unie není dost dobrá pro ně, pro koho jiného pak celý tento projekt dost dobrý bude? Z této otázky by měly mít evropské elity strach.

Mojmír Hampl

Autor je viceguvernérem České národní banky.

JAK EVROPSKÁ UNIE POMÁHÁ AFRICE K CHUDOBE

Odstranění světové chudoby je podle OSN jedním z rozvojových cílů tisíciletí (United Nations, 2015 [2000]). Evropská unie má vlastní Strategii pro Afriku (Evropská komise, 2005), ve které mj. říká: „Ve snaze účinně snížit chudobu bude EU v Africe podporovat rychlý a diverzifikovaný hospodářský růst.“ Analýza dopadů dvou největších programů Evropské unie, totiž Společné zemědělské a Společné rybářské politiky, však ukazuje nejen to, že Evropská unie nepomáhá Africe a dalším rozvojovým zemím z chudoby ven, ale naopak hospodářskou situaci tamních obyvatel ještě aktivně zhoršuje.

I. Jak Africe škodí Společná zemědělská politika

Evropská unie je celní unií, jež se brání světovému zboží svým jednotným celním sazebníkem. Ten má přes deset tisíc položek na téměř tisíce stranách (Evropská unie, 2014). Kromě toho, jak známo, dotuje Evropská unie svoje vlastní zemědělce a každoročně chrlí tisíce stran textu nejrůznějších regulací. Tyto tři věci dohromady znamenají smrtící koktejl pro africké exporty a jsou tak jedním z hlavních důvodů chudoby a nestability v regionu.

Kareem (2011, s. 52) píše, že zejména země jako Portugalsko, Anglie, Francie, Belgie a Německo byly tradičními africkými exportními trhy, ale po založení Evropského společenství v roce 1957 se tyto vazby oslabily.

EU má sice s Afrikou dohody jako Lome nebo EBA, které africkým exportům v něčem ulevují, a díky tomu mají africké exporty snazší přístup na unijní trh než třeba čínské exporty. Pro volný pohyb zboží z těchto zemí ale takové dohody nestačí. (s. 61)

Celní sazby může kvalifikovanou většinou měnit Rada EU na návrh

Komise, čl. 31 SFEU: „Společný celní sazebník stanoví Rada na návrh Komise.“ Vedle toho lze celní sazebník měnit i v rámci obchodních smluv se třetími státy (čl. 207 SFEU) nebo na základě asociační dohody (čl. 217 SFEU).

Nejde ale pouze o cla. Ta sice v posledních desetiletích pod tlakem WTO celosvětově klesají, ale zato rostou tzv. netarifní bariéry, např. sanitární a fytosanitární opatření (Liu a Yue, 2012). Jednodušší modely ukazují dopad jednotlivých opatření na importy. Liu a Yue (2012) se zabývají pomeranči; Otsuki, Wilson a Sewadehová (2001) obilovinami, sušeným ovocem a ořechy; a Xiong a Beghin (2011) podzemnicí olejnu.

Kareem (2014) analyzuje dopad všech omezení, kterým musí jednotlivé produkty čelit. Např. import podzemnice olejné musí překonat osm produktových standardů, tedy ne pouze aflatoxin,^[1] kterým se ve studii zabývají Xiong a Beghin, ryby a rybí produkty musí překonat deset překážek, ovoce a zelenina dokonce jedenačt.

Což se samozřejmě projevuje i na odmítání importů na hranicích EU: Kareem (2014), s. 6. Konkrétní

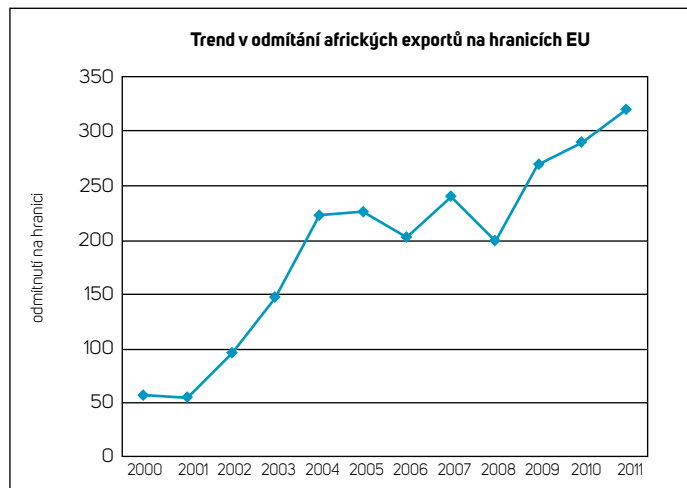
důvody pro odmítnutí ukazuje tabulka na str. 8.

Pokud jde o jednotlivé země, v roce 2002 byly nejvíce odmítány importy z Maroka, Namibie, Jihoafrické republiky, Egypta a Pobřeží slonoviny. V roce 2006 obsadily první příčky Ghana, Egypt a Nigérie, v roce 2012 opět Maroko a Egypt (Ibid., ss. 9, 10). Znepokojivý je i nárůst počtu těchto překážek. Např. ryby musely v roce 1995 splňovat 18 standardů, aby se dostaly na evropský trh, v roce 2000 to již bylo 27 a v roce 2012 dokonce 49.

Již zmiňovaný článek Otsukiho, Wilsona a Sewadehové (2001) studoval, jak unijní zpřísnění limitů na aflatoxin ovlivní obchod. Studie vycházela ze zkoumání regulačních standardů v patnácti zemích EU a v devíti afrických zemích. Závěry studie ukazují, že zpřísněné standardy pro obiloviny, sušené ovoce a ořechy sice sníží počet úmrtí o 1,4 na miliardu obyvatel ročně (tedy asi 0,7 úmrtí ročně v EU), ale za cenu 64% snížení afrických exportů oproti uplatňovaným mezinárodním standardům.

Článek na webu OSN (Mutume, 2006) zase zmiňuje, že Uganda by musela utratit 300 miliónů

dolarů na vylepšení svých procesů zpracování medu a producenti kávy by museli zdvojnásobit svoje náklady, aby vyhověli standardům EU. Podle Komise pro Afriku, panelu vedeného Tony Blairem, by použití světových namísto unijních standardů na pesticidy u banánů znamenalo nárůst afrických exportů o 400 miliónů dolarů. V roce 1996 zaznamenal Karel Kyncl: „Britské ministerstvo zemědělství zveřejnilo na počátku tohoto týdne údaje, které jsou mírně řečeno otřesné. Vyplývá z nich, že orgány EU daly zničit více než dva a půl milionu tun čerstvého ovoce a zeleniny, aby udržely uměle vysoké ceny tohoto zboží. V rámci své tzv. CAP vykoupila EU v roce 1993 od zemědělců jejich produkty za celkem 439 miliónů liber šterlinků – a potom ty produkty vyhodila na smetišti. Tady je – pro lepší představu – namátkou několik otřesných čísel: jablek takto přišlo nazmar 968 617 tun, hrušek 55 079 tun, květáku 126 727 tun, rajsčích jablíček 32 850 tun – a mohl bych pokračovat dalšími tisícovkami tun zničených meruněk, broskví, nektarinek, citronů, mandarínek, hroznového vína, pomerančů a tak dále a tak podobně. To však není všechno. Na základě této CAP například vyplácí EU jihoevropským pěstitelům tabáku jednu a čtvrt miliardy liber šterlinků za to, že produkují tabák tak nízké kvality, že se může prodávat jenom nevybíravým kuřákům ze zemí třetího světa hluboko pod cenou. A dalších 900 miliónů liber stojí výroba podřadného vína, které se pak většinou přepaluje na průmyslový alkohol.“ (Kyncl, 1996, s. 63) Takováto praxe se setkávala s odporem, proto Evropská unie přistoupila k tomu, že přebytek pod cenou vyváží do zemí třetího světa, a jak píše např. britský Inde-

Zdroj: Kareem (2014), s. 6

pendent (Frith, 2006): „Evropské země vyváží každý rok desítky tun dotovaného zboží do Afriky, takže producenti nemohou konkurovat za rovných podmínek ani v domovské zemi.“

Mosambik tak podle Independentu přichází o 70 milionů liber ročně a Jihoafrická republika vinou těchto distorzí přijde o 31 milionů liber ročně. Na konci článku Independent píše, že Mosambik trpí hlavně kvůli cukerné politice EU. Ze stejného důvodu přišlo o práci 12 tisíc pracovníků ve Svazijsku.

Keňa, Nigérie a Senegal jsou zasaženy dotovanými euro-exporty obilí, západoafrické země jako Mali trpí importem dotovaného mléka. Ghanští a senegalští farmáři zase nemohou konkurovat evropským dotovaným kuřatům a jejich tržní podíl klesl ze 100 % na 11. Novější článek v Guardianu (Tran, 2011) poznamenává: „Výzkum citovaný Overseas Development Institutem (Cantore a kol., 2011) ukazuje, že africké a latinskoamerické země jsou zejména zasaženy společnou zemědělskou politikou. Studie z Lausannské univerzity (Boulanger a kol., 2010) argumentovala, že zrušením „těch nástrojů společné zemědělské politiky, které nejvíce pokrývají trh, by získal svět jako celek – a Evropa by získala nejvíce“.

„Realokace zdrojů mezi světovými ekonomikami a tomu odpovídající tržní efekty by zvýšily světový HDP a blahobyt téměř o 33 miliard eur – přičemž evropská ochrana hranic (nejrůznější dovozní překážky) je hlavním důvodem,“ tvrdí studie.

Podle analýzy think-tanku International Centre for Trade and Sustainable Development (Matthews, 2013) neznamena reforma společné zemědělské politiky pro africký export v podstatě žádnou změnu.

Razeen Sally, profesor na London School of Economics, říká: „Tato agenda implicitní harmonizace standardů, zaměřená na zvyšování standardů rozvíjejících se zemí na úroveň rozvinutých zemí, je nyní tou nejzákeřnější silou ve WTO. Výsledkem by byla dodatečná vrstva regulatorních bariér v rozvíjených zemích, které by zavřely

cestu levným exportům z rozvíjejících se zemí.“ (Mutume 2006)

Co se explicitních cel a kvót týče, Evropská unie od těchto tradičních ochranných praktik ustupuje ve prospěch hůře odhalitelných netarifních bariér, které jsou popsány výše. Pokud si vezmeme např. Tunisko a Egypt (země zahrnuté v tzv. Evropské politice sousedství), vypadá situace následovně: S Egyptem má EU uzavřenou asociační dohodu, která egyptským exportérům zajišťuje bezcelní přístup pro výrobky zpracovatelského průmyslu a preferenční zacházení pro zemědělské a rybářské produkty. V praxi to znamená, že např. pomeranče, datle, fíky, ananasy nebo buráky z Egypta clům nepodléhají.

V případě Tuniska již existuje kvóta na dovoz pomerančů, a to 22 milionů kg pro rok 2015 (Evropská komise, 2015a). Nad tuto kvótu už pomeranče podléhají clu. Stejně tak olivový olej nepodléhá clu do množství 56 tisíc tun ročně (Evropská komise, 2015b). Avšak na datle je clo 7,7 %; na čerstvé fíky 5,6 % a 8 % na sušené; na ananasy 5,8 % podle celního sazebníku. Při čtení těchto čísel si nelze nevzpomenout na článek *Strategické skopové* autora Dana Štátného (2000).

Tyto smlouvy o volném obchodě jsou ovšem klasickými euro-smlouvami, které sice v prvních článcích odstraňují celní bariéry, ale v dalších článcích to doženou větami o sblížení právních systémů (čímž se v eurospeaku myslí přebírání evropského *acquis communautaire*), finančních regulací, antidiskriminačních směrnic apod. Viz např. čl. 51–53 asociační dohody s Tuniskem (EEAS, 2015 [1998]) nebo čl. 47–49 a 61 asociační dohody s Egyptem (EEAS, 2015 [2001]).

II. Jak Africe škodí také Společná rybářská politika

Jak píše Nguyen (2012, s. 113): „Evropská unie je obviňována z toho, že záměrně vytěžuje západoafrické pobřežní vody pro vlastní účely a tamním zemím škodí. Západoafrické země jsou teď v situaci, kdy místní rybolovy stojí na pokraji kolapsu, což nutí lidi z těchto zemí ilegálně imigrovat do

Evropy skrz španělské Kanárské ostrovy.“

Společná rybářská politika prošla v roce 2002 reformou, ale sama Evropská komise v roce 2011 přiznala, že svoje cíle z roku 2002 nenaplnila (Evropská komise, 2011). V témže dokumentu (s. 11) napsala EK, že výměty dosahují 1,7 milionů tun ročně, což je 23 % celkových úlovků.[2] Rybářské kvóty jsou totiž založeny pouze na vykládce úlovků, ne celkovém úlovku.

To znamená, že pokud rybářská loď chytá dva druhy ryb, které se obvykle nacházejí pospolu, a na jeden druh už naplnila kvótu, avšak na druhý ne, loví ryby dále tak, aby naplnila kvótu i na ten druhý druh. Přebytkový úlovek prvního druhu odhodí zpět do moře. Již jednou vylovené ryby jsou ale často mrtvé nebo tak poraněné, že po návratu do moře poslouží nejvýše jako potrava pro predátory.

Podle Evropské komise (2010) byly kvóty mezi lety 2003 a 2010 o 47 % vyšší než udržitelné kvóty doporučené vědci. Podle Hogana (2003) se mezi 60. a 90. lety zvýšil tlak na západoafrickou rybí populaci hned šestinásobně, především zásluhou evropských, ruských a asijských flotil.

V roce 1999 bylo v evropských vodách 55 % rybí populace přetěženo (O’Riordan, 1999). Proto se evropští rybáři vydávají do třetích zemí. Evropská unie s těmito často chudými a zkorumpovanými třetími zeměmi vyjednává mezinárodní smlouvy, která je velice výhodná pro evropské rybáře, ale již méně pro obyvatele této třetí země.

Kaczynski a Fluharty (2002) tak uvádí: „Evropský rybolov profitoval ze ziskového přístupu do kdysi

bohatých senegalských vod, zatímco EU a senegalská vláda na něj uvalila pouze několik málo restrikcí.“

V případě Senegalu mělo rybaření ze strany EU, Ruska a Asie negativní vliv na místní malé rybáře a rybářské komunity, kterým velké rybářské lodě vytěžily moře, přičemž těmito lodím nemohou malí rybáři konkurovat. Tím je EU jednak připravila o možnost exportovat ryby do EU a jednak se spotřebitelům na místních trzích zvedly ceny ryb (Brown, 2005). Přestože Senegal odmítl podepsat s EU novou dohodu, evropští rybáři mají do jeho vod stále přístup, pokud do nich vstupují jako joint venture s nějakou senegalskou společností, přičemž zhruba 80 % přidané hodnoty jde evropským operátorům. (Iossa a kol., 2008, s. 6) Tímto trikem se evropské lodě také vyhnou unijním kontrolám a regulacím.

New York Times (Lafraniere, 2008) píše o případu Mauritanie, jejíž vláda se nechala Evropskou unií koupit za částku představující pětinu mauritánského vládního rozpočtu a rozhodla se ignorovat, že její moře budou absolutně vytěžena. Humři už úplně vymizeli, nyní se zmenšuje populace chobotnic.

Podobné příběhy jsou i v dalších zemích. Rybáři popisují, jak dříve dokázali uživit rodinu tím, co nachytali na jedné piroze,[3] ale nyní jim jich nestačí ani pět. A proto utíkají do Španělska. New York Times popisuje několik takových příběhů.

Nejenže evropští rybáři mají velmi levný přístup do moří třetích zemí, evropští daňoví poplatníci jim posílají nemalé dotace, jak rozebírá Science Daily (2013):

75 % přístupových poplatků do

96 miliard €

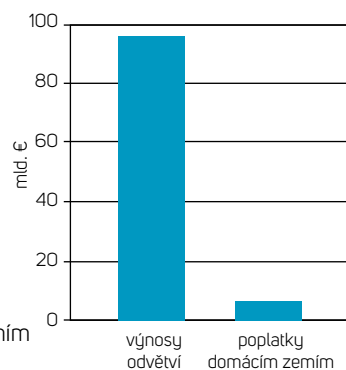
výnosy rybářského odvětví

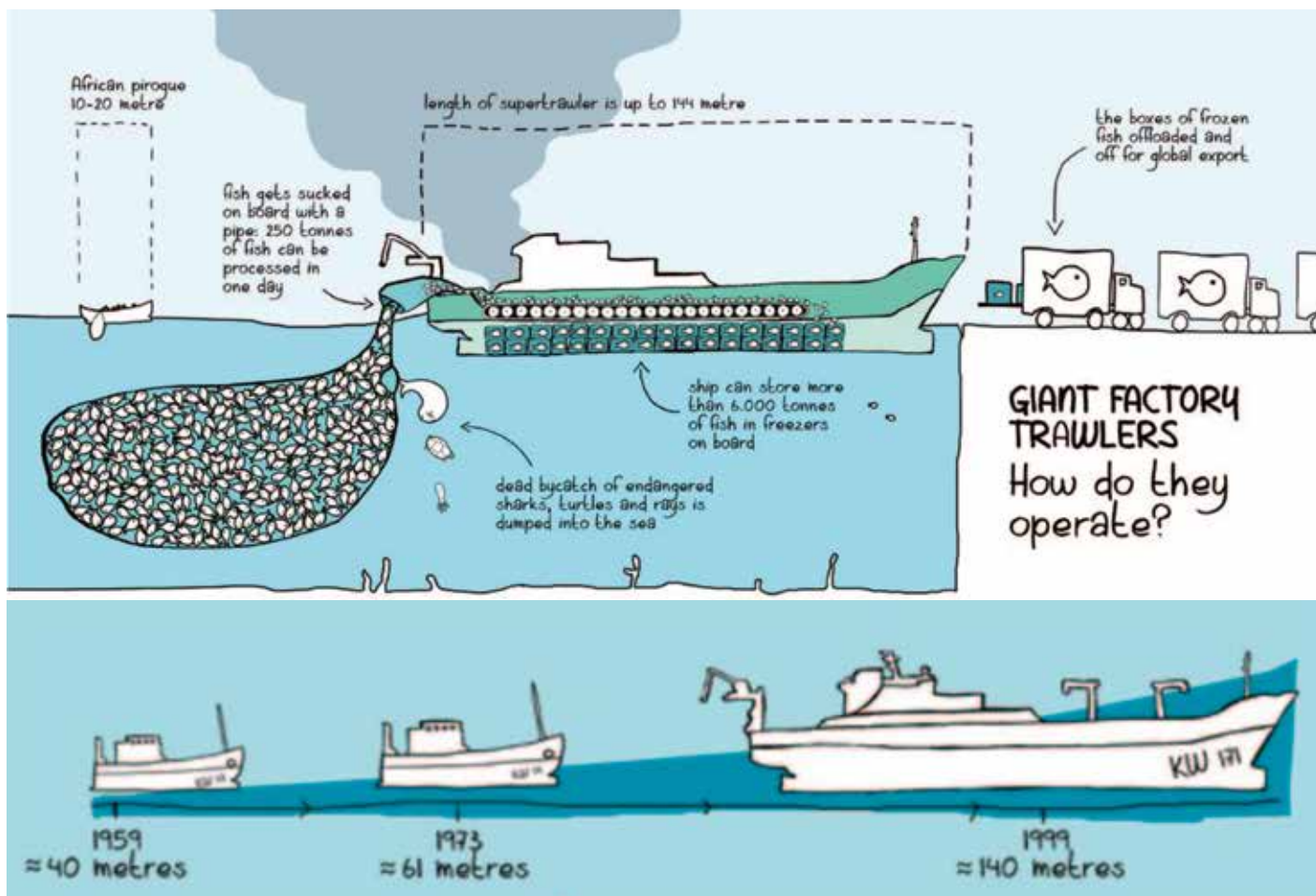
5 miliard €

dotace EU na licenční poplatky

1,7 miliard €

poplatky zaplacené domácími zeměmi

Zdroj ilustraci: Greenpeace (2012)

afrických moří přitom platí za rybáře vlády, které rybářům často dále platí vybavení nebo palivo. To rybářům umožňuje investovat do stále větších a efektivnějších lodí, které dokáží moře více vytěžit. Přístupové poplatky se pohybují od 300 000 eur u Rovnickové Guiney po 175 milionů eur u Maroka. Obdobná čísla jako Science Daily ukazuje i Inlyckyj (2007). Inlyckyj dále uvádí (s. 6): „Komunity drobných rybářů bývají kriticky závislé na rybních zdrojích a jsou velmi zranitelné externími tlaky a šoky. Tyto komunity jsou velmi dynamické a poskytují významnou přímou a nepřímou zaměstnanost. Jsou náročné na pracovní sílu (tj. nevyžadují velký kapitál – pozn. překl.) a obecně rovnostářské v tom smyslu, že se v nich nevyskytují příjmové nerovnosti. Drobní rybáři jsou obvykle dobře integrováni do uspořádání místních trhů, takže mají pozitivní dopad na potravinovou bezpečnost a genderové zapojení (protože ženy jsou často klíčovými hráči ve zpracování ryb a marketingu).“

V případě Španělska se dokonce mluví o neokolonialismu a o znovuzrození Armady. Španělsko mezi lety 2000 a 2006 dostalo polovinu evropských rybářských dotací, čtyřikrát více než druhá Itálie. Greenpeace (2012) ukazuje, že španělští rybáři v tomto období dostali 1,6 miliardy eur evropských dotací a dalších 630 milionů eur národních dotací, což odpovídá čtvrtině španělského úlovku. Španělský rybář tak v průměru obdržel 27 tisíc eur. Charles Clover (2006) nazval jednu kapitolu svojí knihy „Okrádání chudých, aby se bohatí najedli“, kde ostře kritizuje, že u západoafrických břehů se nachází 200 španělských trawlerů.[4] Greenpeace dále uvádí, že to, co uloví jeden trawler za den, uloví 56 tradičních mauritánských pírog za rok. Výměty z jednoho rybářského výjezdu takového trawleru by rok sytily 34 tisíc Mauriánců. Evropská unie přitom porušuje vlastní primární právo. Čl. 130u

Maastrichtské smlouvy uvádí: „Politika Společenství v oblasti rozvojové spolupráce [...] podporuje: trvalý hospodářský a sociální rozvoj rozvojových zemí, a především těch nejvíce znevýhodněných; boj proti chudobě v rozvojových zemích.“

III. Závěr

Jak ukazuje tato analýza, je v moci Evropské unie výrazně pomoci Africe i bez toho, aby do Afriky posílala více rozvojové pomoci. Dokonce je v moci Evropské unie zmírnit příval afrických uprchlíků, protože někteří prchají z důvodů, jež vyvolala sama Evropská unie svojí neobratnou zemědělskou a rybářskou politikou.

Omezení nebo zastavení společné zemědělské politiky a zracionalizování rybářské politiky, zejména co se týče razantního snížení kvót a zastavení vykořisťování zemí třetího světa, pomůže jak těmto chudým zemím, tak samotné Evropské unii. Analýza nezmiňuje destabilizaci regionu konfliktem v Libyi apod.,

což je další oblast vztahů mezi EU a Afrikou, jež může tuto analýzu rozšířit.

[1] Aflatoxiny jsou v přírodě běžná skupina mykotoxinů produkovaných řadou druhů plísní. Aflatoxiny jsou toxické a patří mezi nejsilnější známé karcinogeny.

[2] Výměty: ta část celkového organického materiálu živočišného původu v úlovku, která je vyhozena nebo shozena do moře, a to z jakéhokoli důvodu. Nezahrnuje rostlinný materiál a odpad ze sběru, např. vnitřnosti. Výměty mohou být mrtvé nebo živé.

[3] Piroga je domorodá dlabaná lodice, která je vyráběna vydlabáním z jediného kusu kmenu.

[4] Trawler je rybářský parník nebo motorová loď pro lov ryb vlečnými sítěmi.

Zdroje jsou dostupné na adrese <http://jdem.cz/b9ufk9>. Celý článek je k dispozici ve formátu HTML i PDF na adrese <http://nechtenasbyt.cz/jak-evropska-unie-pomaha-africe-k-chudobe/>.

Martin Pánek

Autor je šéfredaktorem *Laissez Faire*.

CHCI BREXIT, ALE NEJSEM Z NĚHO NADŠENÝ

Jestli se 23. června Velká Británie rozhodne opustit Evropskou unii, šampaňské otvírat nebudu – sám o sobě totiž Brexit nevyřeší ani jeden z jejich ekonomických nebo sociálních problémů. Pokud by se povedl, sice by otevřel řadu legislativních příležitostí, ale rozhodně není jisté a vlastně ani moc pravděpodobné, že by je případná nová britská vláda dokázala využít. Mnohem spíš by zachovala nebo dokonce přímo okopírovala všechno, co nás na EU tak štve.

Ne, že by to bylo horší než status quo. Pro vyvracení argumentů protistrany jde už teď naprogramovat robota, který bude automaticky odpovídat: „Ale co Švýcarsko?“ Oponenti Brexitu mají taky nešťastný zvyk zaměřovat Evropskou unii za Evropské sdružení volného obchodu (EFTA), Evropský hospodářský prostor (EHP) anebo EU berou rovnou jako „Evropu“. Často tak Unii přiznávají zásluhy, jež jí vůbec nepatří a které jsou výsledkem ekonomické integrace a mezinárodní spolupráce. A k tomu politické sblížení potřeba není. Do Švýcarska, které má méně obyvatel než aglomerace Londýna, míří pět procent exportu EU, což z něj činí jejího čtvrtého největšího obchodního partnera.[1] Švýcaři si tak užívají výhody evropského trhu, ale nemusí automaticky přijímat všechny unijní regulace a mohou sami uzavírat obchodní dohody – jako to třeba udělali v roce 2014 s Čínou.[2]

Bremaineri (od slova remain = zůstat, pozn. překl.) tvrdí, že omezit členství Británie jen na EFTA by nebylo tak snadné. Podle nich by po Brexitu Evropská unie chtěla Británii potrestat, takže by jí atraktivní dohodu ani nenabídla. To se samozřejmě může stát, ale pochybuji, že by Spojené království zůstalo osamocené – obchodní válka by byla nevýhodná pro obě strany. Vezměte si třeba vztahy mezi Anglií a Německem. Německo do Velké Británie vyváží

© TTstudio – stock.adobe.com

sedm procent svého celkového exportu a drtivou většinu z něho tvoří odvětví, která mají politický vliv a jsou mezi německými občany populární – auta, přístroje pro těžký průmysl, farmaceutika, medicínská technika, high-endová elektronika nebo letadla. Politici možná mají odvahu poškodit v honbě za politickými body ekonomiku svých států, ale zástupce průmyslu a odbory mnohem víc než gesta zájmají pracovní místa a zisk – v případných vyjednáváních by byli pro Británii přirozeným partnerem. Rizika Brexitu se hodně zveličují, ale bohužel i výhody jsou značně hypotetické. Jeho podpořitelé tvrdí, že společná unijní zemědělská politika (CAP) vede ke zdražování potravin – a mají pravdu: cenová hladina jídla je v EU pět procent nad úrovní světového trhu.[3] Pokud bychom z Unie vystoupili, mohli bychom samozřejmě různá opatření CAP, jako jsou cla, kvóty a garance minimální ceny, zrušit a sledovat, jak okurky zlevňují. Jenže by to taky nevyhnutelně znamenalo snížení příjmů farem a ne nepodstatné množství zemědělců by zkrachovalo. Zemědělská lobby by se mohla zbláznit a alespoň

krátkodobě by šlo o extrémně nepopulární krok. Udělala by to britská vláda i přesto? Možná, ale dost pravděpodobně spíš ne. Něco málo by se asi ušetřilo, ale jen díky tomu, že by britští daňoví poplatníci nemuseli dotovat farmáře v zemích s větším nebo méně produktivním zemědělstvím. Každá troška se samozřejmě počítá, ale abychom pořádně vydělali, musela by se Británie vydat na cestu opravdového tržního hospodářství. Jenže nějaké velké nadšení pro svobodný obchod nevidím. Důkazem toho je kontroverze okolo importu čínské oceli a podepsání TTIP. Jasně, možná by pobrexitová vláda volnotržní reformy stejně prosadila, ale kdo by na to při jejich popularitě sázel? Evropské unii je často vyčítána drahá regulace evropských podniků, pracovních a finančních trhů, dopravní i environmentální politiky. A právem. Jenže si zkuste představit, že by se vláda rozhodla regulace v těchto odvětvích omezit. Okamžitě by byla nařčena z „omezování práv zaměstnanců“, „prosazování nespoutaného kapitalismu“ a „ničení životního prostředí“. A to je opět něco, oč žádný politik nestojí.

Brexit by tak sice vytvořil prostor pro rozumné a účelné reformy, jenže ty by v dnešním antikapitalistickém společenském klimatu těžko prošly. O protržní kroky prostě není zájem. Vystoupení Británie z EU by nám sice neuškodilo, ale ani nijak zvlášť nepomohlo. Protože menší politická integrace je dobrá, stejně se za Brexit postavím. Ale budu z toho široko daleko nejméně nadšený.

[1] Countries and Regions: Switzerland; <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/switzerland/>

[2] What the EU could learn from Switzerland's free trade agreement with China; <http://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2015/05/05/what-the-eu-could-learn-from-switzerlands-free-trade-agreement-with-china/>

[3] OECD: Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2015, s. 137; http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/agriculture-and-food/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation-2015_agr_pol-2015-en#page139

Kristian Niemietz

Autor je analytikem v Institute of Economic Affairs.

Přeložil Ondřej Trhoň.

BREXIT A POUČENÍ Z AMERICKÉHO FEDERALISMU

Před několika lety přesvědčoval Barack Obama členy Evropské unie, aby přijali Turecko. Teď chce, aby Velká Británie zůstala v EU. Přestože USA nejsou členem tohoto klubu, má americký prezident názor na to, kdo by v něm měl být. Měli by Britové hlasovat pro, nebo proti EU? Odpověď nezáležela na Americe. Co začalo v roce 1957 jako Evropské společenství neboli společný trh, bylo jednoznačně pozitivum pro evropské národy. Vytvořila se tak, jak už jméno naznačuje, velká zóna volného obchodu, která podporovala obchod napříč kontinentem. Odstranění obchodních bariér bylo totiž také důležitým cílem americké ústavy. Federální vládě byla dána pravomoc nad „mezistátním obchodem“ proto, aby bránila státům v ochraně lokálních zájmů před konkurencí. O několik století později si Američané užívají díky svému „společnému trhu“ obrovské prosperity. Vytvoření v podstatě jednotné evropské ekonomiky samozřejmě pomohlo větším, produktivnějším zemím, jako je Británie. Ale pomohlo i menším státům, které prchaly ze socialismu, včetně bývalých členů sovětského bloku. Proces přistoupení vytvořil nové

trhy a vyžádal si hospodářské reformy, které pozvedly životní úroveň. Evropské společenství se spojilo s nově vytvořenou Evropskou unií v roce 1993. Bohužel se ale EU začala více zabývat regulováním obchodu než jeho rozšiřováním. Byrokratická pravidla rozsávaná z Bruselu potlačují i neškodné kulturní odlišnosti jako např. britské zelináře, kteří si přejí používat tradiční imperiální jednotky. Téměř stejný proces opět vidíme v Americe. Nárůst regulatorního Leivathana byl znatelný zejména za Obamovy vlády, která implementovala 2400 nových regulací jenom v samotném roce 2014.[1] EU navíc problém zesílila vytvořením eura, které sjednotilo měnové systémy bez společného kontinentálního rozpočtu. Velká Británie zůstala mimo, ale většina členů EU se přidala do měnové unie. I přes trvající krizi eura zůstává EU odhodlána vtáhnout každého člena do tohoto měnového systému. Mezitím tlačí evropští politici na větší kontrolu EU nad národními rozpočty. V podstatě chtějí eurokrati, kteří řídí Brusel, udělat z kontinentu Spojené státy evropské. Britský Westminster, po staletí pramen demokracie, by se stal

podřízeným z velké části nikomu neodpovědné kontinentální byrokracii za kanálem La Manche. I přes odhodláni udělat z Evropy skutečnou světovou mocnost ovládanou evropskou vládou ukázali Evropané neobvykle lehkavý přístup k bezpečnosti. Dokonce i Velká Británie, která po dlouhou dobu měla jedny z nejefektivnějších evropských armád (společně s Francií), zmenšuje svoje síly. Většina zemí zmenšuje armády už dlouhá léta. I ti, kteří si právě nejvíce nahlas stěžují na údajnou ruskou hrozbu, dávají na obranu mizivě částky – dvě procenta HDP od Poláků a Estonců například. Můžeme se tak domnívat, že pokud by někdy vznikla skutečná evropská obrana, závisela by disproporčně na Britech. Dnes čelí Britové obdobnému dilematu, které rozdělovalo federalisty a antifederalisty v debatách o americké ústavě. Jednota zvětšuje ekonomický trh a vytváří stát silnější, aby čelil zahraničním nebezpečím. Jednota ale také vytváří domácí nebezpečí vůči svobodě a komunitě. V nejhorším případě pohltní nenasytitý stát všechno pod sebou. V Americe byli federalisté lépe organizováni a před veřejností

argumentovali účinněji. Když se ohlédneme zpět, vypadá to, že antifederalisté měli pravdu ve svých předpovědích o konečném dopadu na americké životy a svobody. Toto poučení, ne preference prezidenta Obamy, je to, co by si Britové měli vzít ze Spojených států, když se budou rozhodovat, jak volit v otázce EU. Rozhodnutí to není lehké, ale mělo by být ponecháno na britských občanech. Moje rada: podívejte se za „velkou louží“ a zamyslete se, zda se vám líbí, co se z toho vyvinulo. Protože Spojené státy mohou být vašim letmým nahlédnutím – ač přes temné sklo – do nejisté budoucnosti.

[1] Red Tape Rising: Six Years of Escalating Regulation Under Obama; <http://www.heritage.org/research/reports/2015/05/red-tape-rising-six-years-of-escalating-regulation-under-obama>

Doug Bandow

Autor je analytik v Cato Institutu. Pracoval jako speciální asistent prezidenta Reagana a je autorem několika knih včetně „Foreign Follies: America's New Global Empire“.

Přeložil Martin Pánek.

„NE“ PRO BRUSEL NENÍ ODPOVĚĎ

země	rok	téma referenda	„ne“ (%)	výsledek
Dánsko	1992	Maastrichtská smlouva	51,7	nové hlasování
Dánsko	2000	euro	53,2	akceptováno
Irsko	2001	Niceská smlouva	53,9	nové hlasování
Švédsko	2003	euro	56,1	akceptováno
Francie	2005	Evropská ústava	54,9	ignorováno
Nizozemsko	2005	Evropská ústava	61,5	ignorováno
Irsko	2008	Lisabonská smlouva	53,2	nové hlasování
Řecko	2015	Záchranný balíček	61,3	ignorováno
Nizozemsko	2016	Asociační dohoda s Ukrajinou	61,1	?

Podle „Daniel Hannan: Why Vote Leave“ a „Institut Václava Klause: Když NE není odpověď“. Upraveno.

NIGEL FARAGE NA PLÉNU EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Euroskepticismus je neodmyslitelně spjatý s projevem Nigela Farage na plénu Evropského parlamentu. Za ta léta, co zasedá v této instituci, jich učinil několik desítek. Vybíráme dva: Jeho historicky první projev, v britském politickém žargonu „maiden speech“, z roku 1999 a jeho projev k polskému premiérovi při příležitosti polského předsednictví v EU. Tento bývalý premiér, Donald Tusk, je dnes předsedou Evropské rady, tzv. prezidentem Evropy.

Nigel Farage: Maiden speech (1999)

Pane předsedo, dovolte mi říct hned zkraje, že UKIP, moje strana, jejíž členové byli tak často zavržováni coby malí Angličánkové, absolutně odsuzuje ty výbuchy nacionalismu v Británii i Francii kvůli této záležitosti s hovězím. Nicméně si myslím, že je to ironické, že instituce EU, které v roce 1996 zavedly zákaz vývozu britského hovězího a které existují, aby podpořily jednotu a spolupráci evropských států, svými původními kroky vytvořily politickou situaci, která přímo vedla k této disharmonii.

Moje strana, která má jasný volební program – vystoupení Británie z EU –, poznamenává, že kdyby se do toho v roce 1996 Komise nezačala plést, jednotlivé státy by si mohly rozhodnout, zda nakoupí nebo nenakoupí britské hovězí. Tehdy bylo mnoho zemí, obzvláště Jižní Afrika a Botswana, které chtěly dále nakupovat britskou produkci. Bez tohoto zákazu EU mohla Británie využít alternativní trhy a tato krize by vůbec nastala.

Teď tu máme klasickou ukázkou toho, že členství v EU je špatné pro britské podniky, potvrzuje to moje přesvědčení, že je načase, aby moje vlastní země pochopila, že našim zájmům nejlépe

poslouží, pokud nebudeme členy tohoto klubu. Většina lidí v Británii si myslela, že jsme vstupovali do zóny volného obchodu. Ale tato krize ukazuje, že EU je všechno, jenom ne zóna volného obchodu. Zatímco Velká Británie plní evropské právo do posledního písmene, ostatní státy se nějakou tou nepřijemnou směrnicí nenechají trápit. Rovné podmínky jsou asi tak rovné jako paluby Titanicu poté, co se srazil s tím ledovcem. Takže, přestože přeju panu komisaři štěstí v jeho úsilí, obávám se, že ať udělá cokoli, nebude to stačit. Budu naléhat na svoji vládu, aby opustila tento klub a aby se znovu připojila ke skutečnému obchodujícímu světu. Děkuji.

Nigel Farage vs. Donald Tusk (2011)

Pan Tusk říká, že nevíme, jaké máme štěstí. V době, kdy se rozdíl mezi obyčejnými voliči a třídou evropských politiků den ode dne zvětšuje, se Vás musím zeptat, poté, co jsem Vás dnes ráno poslouchal: Na které planetě to sakra jste?! Tohle předstírání, že všechno funguje neuvěřitelně dobře...

EU je po uši v hluboké strukturální krizi. Řecko, Portugalsko a Irsko nemohou uvnitř eura přežít. Dánové roztrhali Schengenskou dohodu, a dobře pro ně, protože absolutní volný pohyb občanů je naprosto nezodpovědná věc, kterou jste udělali. Veřejné mínění říká, že zatímco chtějí evropskou spolupráci – ano, s tím já samozřejmě souhlasím – tak to, co nechťejí, je tato Evropa řízená nevolenými byrokraty, jako je pan Barroso.

V nedávném komentáři jste řekl, že EU je fantastická. Podporujete zničení národní demokracie. Ale nejvíce jste mě znepokojil, když jste mluvil o Řecku, protože v reakci na jeho nedávné zotročení jste řekl: „My jsme žili po mnoho let jako nesuverénní země pod sovětskou

© European Union

okupací. Pro nás není evropská integrace hrozbou pro naši suverenitu, protože před nepřiliš dlouhou dobou jsme zažili skutečnou hrozbu pro svou suverenitu.“

Co že to říkáte? Že tohle není až tak špatné jako Sovětský svaz? To Vaším lidem opravdu stačí? A dnes jste popsal problémy Řecka jako triviální. Omlouvám se, ale v řeckých ulicích jsou stovky tisíc lidí bojujících za to, aby získaly zpět svoji demokracii. Je neuvěřitelné, že Vy i náš předseda, pan Buzek, dokážete mluvit o hnutí Solidarity, dokážete mluvit o Polsku, jak získalo zpět svou demokracii před 20 lety.

Ale najednou jste tu, vzdáváte se demokracie a suverenity Polska ve prospěch zkrachovalé Evropské unie. Všichni do budoucna chceme sdílenou evropskou spolupráci, ale tohle zcela určitě není ten model.

Europoslanec Robert Goebbels se přihlásil s dotazem:

Pan Farage je trochu jako kohout bez dvorku, víte, sedí na hromadě hnoje a dělá kykyrykú. Ale kromě té kritiky, co nějaké návrhy? Neslyšel jsem jediný konstruktivní návrh, jak bychom mohli Evropu změnit, víte, jaké nápady máte pro budoucnost tohoto kontinentu, pane Faragi?

Odpověď Nigela Farage:

Po roce 1945 tu byly připraveny některé velmi rozumné nápady, a to Rada Evropy. Mějme Evropu, kde spolu budeme jednat, kde budeme mít dohodu o volném obchodu, kde se dohodneme na minimálních pracovních nebo environmentálních standardech. Můžeme dělat všechny tyto věci bez Evropské komise, bez Evropského parlamentu a bez Evropského soudního dvora. Udělali jsme to tak v bezpečnostních otázkách s NATO.

Ano, to bude znamenat, že přijdete o práci, pane Barroso. Ale, kromě toho, proč nemůžeme dělat věci jako vyspělé demokracie? Ano, vás bych taky propustil, pane Schulzi. – Všechny bych vás vyhodil!

Můžeme to tak dělat a to je pozitivní cesta vpřed. Tím, že jsme lidem vzali možnost, aby si vládli sami, a přenesli jsme tu pravomoc na Evropskou komisi, jsme si to namířili do Evropy rebelií a násilí. Dejme se na demokratickou cestu.

Nigel Farage

Nigel Farage je europoslanec a předseda britské strany UKIP. Je autorem knihy *Flying Free*.

Přeložil Martin Pánek.

NEJHLOUPĚJŠÍ VÝROK O EU

„Členství v EU znamená pro nás výzvu k prohlubování naší adaptability, k vynalézavosti a k přemýšlení o nových projektech. Je totiž všeobecně známo, že Evropská unie podpoří jen to, co je dobře vymyšleno,“ odpověděl prezident republiky Václav Havel v Hospodářských novinách 5. srpna 2002 na otázku, jak při cestách do krajů reaguje na obavy z tvrdé konkurence po vstupu naší země do Evropské unie.

Dobový komentář (LF červen–srpen 2002): Ano, Češi se v EU nepochybně adaptují a naučí se zpracovávat žádosti o evropské dotace tak dobře jako jejich západoevropští konkurenti a počáteční konkurenční nevýhodu brzy překonají. Koneckonců bude to nutné pro přežití v novém hospodářském systému, kde posouzení investičního projektu euroagenturami bude důležitější než posouzení investičního projektu bankou.

Podnikatelé, kteří dostanou dotace z EU, budou mít jistotu, že jejich projekt je dobrý. A podnikatelé, jimž bude podpora zamítnuta, budou mít jistotu, že jejich projekt nebyl „dobře vymyšlen“. (pm)

Komentář 2016: Že by podvody na regionálních operačních programech, podvody s Čapím hnízdem, maskovaná pětiletá „udržitelnost“ malé firmy, armády úředníků a specializované firmy

vymýšlející, jak obejít dotační pravidla, rozhledny v údolích, sjezdovky na rovině, tančící skupina „Létající gorily“ atd. byly „dobře vymyšlené“? Pro lidi, kteří z těchto europenež tyjí, to je jistě vymyšleno bravurně. Většině obyvatel ČR však nezbývá než zatleskat, jak pěkně se povedlo schovat skutečnou podobu dotačních mechanismů před referendem o vstupu do EU. Skutečně dobře vymyšleno! (mp)

EVROPSKÁ UNIE VS. EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ PROSTOR

	Člen EU	Člen EHP
Členství v jednotném trhu	Ano	Ano
Přístup k finančním službám	Ano	Ano
Bezcelní obchod	Ano	Ano
Svoboda pohybu	Ano	Ano
Řízení svobodného pohybu	Ne	Záchranná brzda EHP
Ušetření na platbách do EU	Ne	Asi 50 %
Nezávislé veto v globálních institucích	Ne	Ano
Acquis vnitřního trhu (21 % práva EU)	Kvalifikovaná většina	Většina jsou globální pravidla
Zbývající acquis (79 % práva EU)	Kvalifikovaná většina	Ne
Může sjednat nezávislé dohody o volném obchodě	Ne	Ano
Společný celní sazebník	Ano	Ne
Evropská politika DPH	Ano	Ne
Společná zemědělská a rybářská politika	Ano	Ne
Společná zahraniční a obranná politika	Mix jednomyslnosti a kvalifikované většiny	Ne
Politika spravedlnosti a vnitřních věcí	Vybrané opt-iny / Kvalifikovaná většina	Ne
Evropský soudní dvůr	Podřízen	Vyňat
Evropská komise	Podřízen	Vyňat
Společné a nerozdílná odpovědnost za dluhy EU	Ano	Ne
Stále těsnější unie	Možná	Ne
Charta základních práv	Ano	Ne
Evropské vědecké a vzdělávací programy	Ano	Ano

Zdroj: Adam Smith Institute: Why the only way is EEA for a post Brexit Britain, překlad (mp)

INSTITUTE OF ECONOMIC AFFAIRS

Institute of Economic Affairs je britský think-tank, který se věnuje analytické činnosti a komunikaci témat spojených s propagací volnotržní ekonomiky. IEA byl založen v roce 1955 podnikatelem Antonym Fisherem. Think-tank sídlí v londýnském Westminsteru a je plně financován z dobrovolných příspěvků od jednotlivců, obchodních společností i nadací a částečně i z prodeje knižních publikací či vstupenek na konference.

IEA se věnuje výzkumné činnosti, jejímž výstupem jsou zejména

i s vysokoškolskými lektory a se studenty formou stáží.

Do politické debaty zasahuje IEA prostřednictvím výstupů v celostátních médiích a prostřednictvím pravidelných příspěvků na vlastním blogu. Společně s University of Buckingham vydává IEA časopis *Economic Affairs*, který se zaměřuje především na roli trhů v ekonomii a společnosti. Časopis vychází třikrát ročně.

IEA bývá řazen k nejvlivnějším britským think-tankům. Jeho postoje formují například mone-

do šíření myšlenek za pomoci think-tanků. Kromě IEA totiž založil i Atlas Network. Formálně si IEA zachovává stranickou nezávislost. Populární legenda o studiích Margaret Thatcherové uvnitř IEA není podle institutu pravdivá. Institut však uvádí, že když se Thatcherová stala premiérkou, zaslala do IEA dopis s větou: „Vytvořili jste názorové klima, které naše vítězství umožnilo.“ V otázce setrvání Velké Británie v Evropské unii nezastává IEA jednotný postoj. Mezi jejími zaměstnanci jsou zastoupeny

Institute of
Economic Affairs

policy papery k nejožehavějším tématům britské i globální politiky. Pořádá také řadu akcí a setkání pro odbornou veřejnost. Nezřídka patří k účastníkům knižních křtů, diskusí i konferencí konaných s přispěním IEA i laureáti Nobelových cen, významní politici a novináři. Na odborných tématech britský volnotržní think-tank spolupracuje

tární politiku či systém penzijního zabezpečení v zemi. O významu IEA svědčí i fakt, že dvanáct osobností spojených s institucí bylo oceněno Nobelovou cenou. Mezi nimi například Gary Becker, Ronald Coase, Milton Friedman nebo Friedrich Hayek, na jehož radu se zakladatel Antony Fisher nedal na politickou dráhu, nýbrž

postoje podporující setrvání Británie v EU i myšlenku tzv. Brexitu. Stejně tak napanuje v IEA ani jednota v tom, jaké kroky by měla Británie v případě, že by EU opustila, učinit. Otázce Brexitu se IEA věnuje ve svých analýzách a výzkumů, ale činí tak bez ohledu na to, že by chtěla podpořit některou ze zúčastněných stran sporu.

Založeno: 1955
Webové stránky:
<http://www.iea.org.uk/>
Ředitel: Mark Littlewood

Laissez-Faire, měsíčník pro svobodu jednotlivce. Čte se [lese-fér]. Vydává: občanské sdružení Laissez Faire. Adresa: Jungmannovo nám. 765/5, 110 00 Praha 1 - Nové Město. Tel.: 777 848 037, smetka@nechtenasbyt.cz. Šéfredaktor: Martin Pánek. Redakční rada: Petr Mach, Radim Smetka, Marek Numerato. Internetový archiv: <http://www.nechtenasbyt.cz>. Číslo účtu: 2400520522/2010. Náměty, články, reakce, zájem o předplatné, zájem o inzerci uvádějte na výše uvedený kontakt. Registrace MK 8183. ISSN 1212-8597

Být jenom nejlepší ve státní maturitě vám bude v životě k ničemu.

Nabízíme víc.

ZVEME VÁS NA DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

www.porg.cz

**GYMNÁZIUM
A ZÁKLADNÍ
ŠKOLA**

**PORG
Libeň**

**Nový
PORG**

**PORG
Ostrava**

